

Les rutes i el segon front

crònica

El biòleg i ecòleg Ramon Folch, un dels millors ambaixadors de l'actual ciència catalana, ha estat el director de l'exposició «Estimada Terra». En una entrevista, Ramon Folch s'ha dolgut que a la premsa fos catalogada com a *atracció* i no com a *exposició*. És comprensible que des de la tribuna científica una mostra excepcional com «Estimada Terra» hagi passat per les rebaixes d'agost anant a parar al taulell de les atraccions. Però, des del carrer, hom pot apreciar el tret positiu que molts visitants —dels cent mil que ha tingut— hi han entrat amb l'esquer de trobar agradable i innovadora una exposició científica. En nom de la pedagogia de la ciència, benvinguda l'atracció científica, una nova nomenclatura que potser s'escauria en aquest cas.

El camp de l'ensenyament de les Ciències Naturals també s'ha enriquit, aquest 1992, amb una extraordinària publicació: *El medi natural a les terres gironines. Onze itineraris per la Catalunya nord-oriental*. Sortosament, ja no cal importar científics —són trenta-dos els autors del llibre— per estimar i

marcar el nostre territori. El llibre ofereix una visió general de l'entorn i uns itineraris amb parades i activitats de camp: els aiguamolls, els volcans de la Garrotxa, l'estany de Banyoles, el Montseny, cap de Creus, la Selva, les Gavarres, el món del suro, Calella de Palafrugell, el Montgrí i les Medes.

Sempre és engrescadora la idea de l'itinerari. Va lligada a molts aprenentatges. Ja a l'escola dels peripatètics (segle IV a.C.) moltes lliçons eren donades passejant. Per poc que s'obrin els ulls, el passeig és un llibre esbatanat. Els agents turístics, culturals, informatius i/o lúdics s'estan traient les rutes de la màniga. A la ruta del romànic, del gòtic i del barroc s'han afegit la ruta del vi empordanès, la del misteri a Girona ciutat, la ruta de l'obra literària de Josep Pla, la de la neu, la catalana del Cister, la dels arbres de tardor al Collsacabra. I moltes més que la nostra terra permet d'anar creant amb un segell personal i intransferible, que satisfà gustos, quilometratges i curiositats.

Del llibre citat, fet amb tota l'exigència de qualitats, no toca pas de fer-ne aquí la crítica científica. Però d'aquest en brolla un suggeriment, amb un vessant popular. El llibre va destinat a l'ensenyament, a les aules, perquè l'airegin. Pot salvar unes generacions en el coneixement de les nostres rutes paisatgístiques i científiques. Serà així.

Ara caldria obrir una altra aula. De cara al gran públic adult, la majoria silenciosa del cens, sense aula homologada, que per tota activitat de camp de

«Estimada terra»,
una exposició
i una atracció científica.

diumenges recorre comarques cada setmana sense apreciar massa els paisatges. L'educació permanent és una llunyana terra promesa. Proposem un segon front absolutament diferent: provisionalment diem-ne centres d'enamorament de la natura. Com el que funciona a Santa Fe del Montseny, a can Casades. L'espai de la crònica no permet estendre's més, però el lector és pregat de fer-hi un desplaçament i experimentar-hi amb els cinc sentits l'àudio-visual titulat «Les quatre estacions al Montseny».

Es tracta d'aconseguir —i, si cal, demanem perdó a Ramon Folch— que la natura tingui una *atracció* pròpia. Que els nostres itineraris, atrets, per exemple, per l'impacte d'una producció àudio-visual de qualitat, siguin motiu de goig sensible, de contemplació de bellesa; que les grans realitats naturals, explanades, ens portin a l'enamorament, que els indrets desconeguts siguin presentats amb honors. I això sí, els elements didàctics innovadors s'han de posar a l'abast del futur centre d'informació amb totes les modernes contundències tecnològiques, sense estretors. L'exposició «Estimada Terra» va comptar amb el treball creatiu d'Associate Dessing, autor entre altres coses del pebeter de l'estadi olímpic de Montjuïc.

Hi podrien haver diverses opcions per anar obrint el centre d'informació geogràfica-paisatgística-sentimental de les

comarques gironines. Des de diversos centres fixos d'exposició/atracció, repartits estratègicament per aquells onze itineraris modèlics, fins a la dotació d'un equip itinerant, estudiant possibilitats, propòsits, i altres, però sobretot amb l'objectiu de la rendibilitat social del projecte. Avui a comarques hi ha capacitat institucional i científica per emprendre somnis amb la raó de la convivència i amb el cor de l'engrescament.

Tot sigui per provocar l'enamorament de la nostra terra, que ha de fer avançar el

pensament envers
l'universal
canvi

d'actituds davant la natura, que no es cansen de demanar-nos els ecòlegs. Al costat de la veu científica —i, evidentment, treballant alhora— pot tenir el valor d'un segon front, tan gratificant com el primer.

JORDI DALMAU

*Un llibre extraordinari,
que ajuda a aprendre
tot passejant.*

